

Parasta osaamista

- Arvioinnin kokonaisuus/osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- 14.02.2018
- OAMK/AMOK (Mäntykangas, Kilja, Korkala)

Tervetuloa mukaan!

Webinaarisarja; Arvioinnin kokonaisuus

Osa 1. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen 14.2.2018 klo 15-16

Osa 2. Osaamisen arviointi, näyttö
21.2.2018 klo 15-16

Toteuttajana OAMK, AOKK

- Päivi Kilja
- lehtori

- Hannu Korkala
- lehtori

- Ulla Mäntykangas
- päätoiminen tuntiopettaja

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

GRADIA

YA!
Yrkesakademin
i Österbotten

 Haaga-Helia

tredu
TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TAMK
TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

RIVERIA

jamk.fi
Jyväskylän ammattikorkeakoulu

LAPPIA

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

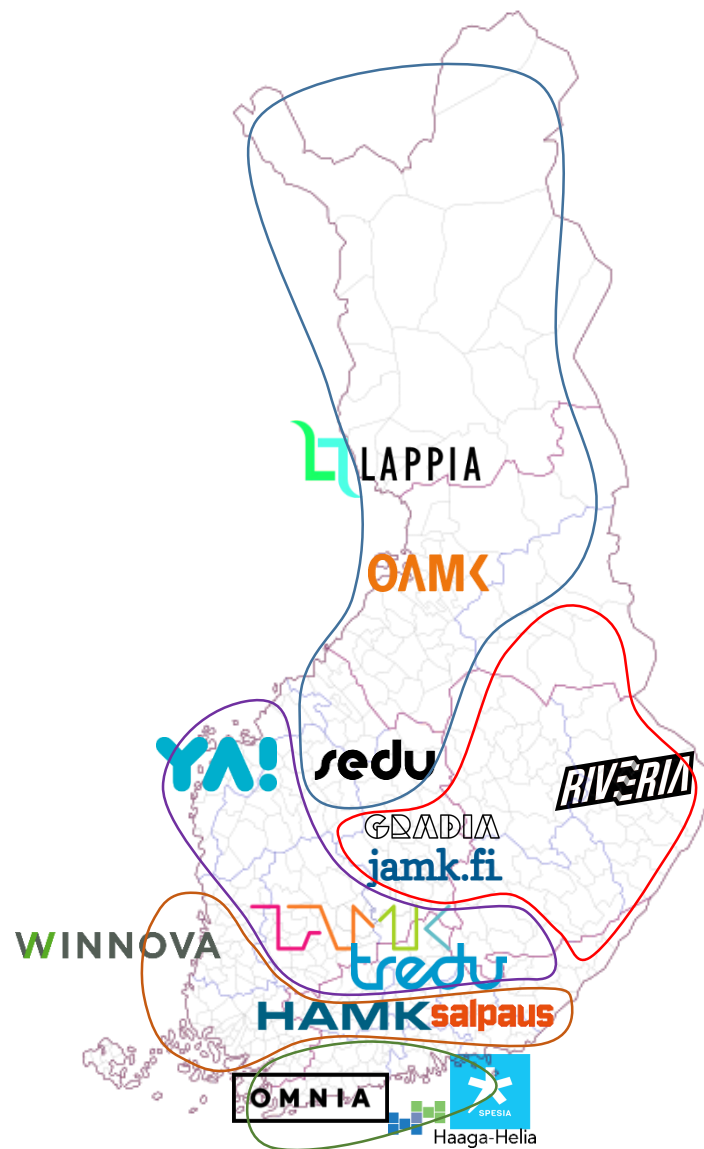
WINNOVA
LÄNSIRANNIKON KOULUTUS OY

sedu

salpaus
Koulutuskeskus | Further Education

Parasta osaamista – hankeverkosto

<https://blogit.jao.fi/parastaosaamista/>

Webinaarin sisältö

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen säädökset lyhyesti

Ennakkokysymyksiä ja niihin vastauksia

- Ennakkokysymysten näkökulmat:
 - Keskeiset muutokset osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa
 - Kuka tunnistaa ja tunnustaa? Osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen tarvittava ammattitaito?
 - Miten tunnistetaan ja tunnustetaan?
 - Ohjeet ja järjestelmät osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa

Tietolähteitä

- **Webinaarin tallenne ja esitys saatavilla:** Parasta osaamista –verkostohanke
<http://blogit.jao.fi/parastaosaamista/>

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

- Laki ammatillisesta koulutuksesta 571/2017; §46, §47, §53-56
- HE 39/2017 vp
- Asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017; 10 §
- [Määräys. Oph-54-2018.](#) Todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävät tiedot ammatillisessa koulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa
- Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman tietosisältö ja käsitteistö (19.12.2017)
- [Lain ja asetuksen siirtymäsäännökset](#)
- OKM. <http://minedu.fi/amisreformi>, (UKK=Usein kysytyt kysymykset)
- Opetushallitus.
http://www.oph.fi/reformintuki/koulutuksen_jarjestaminen/osaamisen_arviointi/tunnistaminen_ja_tunnustaminen
- Opetushallitus. UKK- [Usein kysytyt kysymykset](#)

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Tulossa olevaa materiaalia:

- **Opetushallituksen määräys osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista ja arvosanojen muuntamisesta.** Kevät 2018.
 - **Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman tietosisältö.** Kevät 2018.
 - **eHOKS.** Vuonna 2019.
 - **Parasta osaamista hanke julkaisee arviointioppaat.** Julkaistaan sähköisesti kesäkuu 2018.
-

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen –osaamisperusteista ja asiakaslähtöistä toimintaa

- **Osaamisperusteisuuden ydin on opiskelijan osaamisessa**
- **Asiakaslähtöisyyteen kuuluu tunnistaa asiakkaiden tarpeet**
- **Asiakkaan tulee voida vaikuttaa palvelujen suunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen (osallisuus)**
- Anu Räisänen ja Jani Goman. 2018. Ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys ja toiminnan tehokkuus. Poliittikkatoimien vaikutusten arviointi (ex ante)

Tutkintokoulutuksessa
327 700 opiskelijaa,

joista 50 800
oppisopimuksessa

50% 50%

Perustutkinto 75%
Ammattitutkinto 17%
Erikoisammattitutkinto 8%

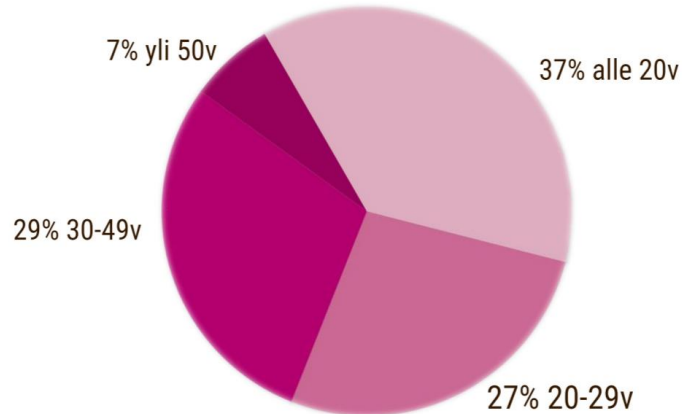
Uusia opiskelijoita
125 600

Tutkinnon suorittaneita
74 700

Naisia
54%

Ammatillisen koulutuksen opiskelijat ikäryhmittäin 2016

Lähde: Tilastokeskus

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on tunnustaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, joka vastaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita.

Tehdään opiskelijan esittämien asiakirjojen (esim. tutkinto- ja työtodistukset) tai muun selvityksen (esim. osaamiskartoitukset, haastattelut) perusteella.

- **Huomioitava**

- mitä tutkinnon muodostumissääntö mahdollistaa
- pakollisten tutkinnon osien osalta tunnustaminen on kj:n velvoite (ei harkintavaltaa)
- valinnaisten tutkinnon osien osalta tunnustaminen sovitaan henkilökohtaistamisessa

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen lähtökohtia

Koulutuksen järjestäjä

- laatii osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman (tutkintokohtainen)
- päättää, miten opiskelijaa tiedotetaan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mahdollisuudesta? (opiskelijan oikeus saada tietoa)

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sisältyy henkilökohtaistamisen prosessiin ja se dokumentoidaan opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan HOKSiin

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen lähtökohtia

Tunnetko tutkinnon perusteet ja tutkinnon muodostumisen?

=> [e-Perusteet](#)

- Osaan tutkintojen perusteista on tehty sisällöllisiä muutoksia
- Kaikkiin tutkinnon perusteisiin ammatillisen koulutuksen uusien säädösten mukaisia muutoksia (mm. yksi yhteinen tapa suorittaa tutkinto, osaamispisteet kaikille tutkinnon osille ja terminologian täsmennykset). Ammatillisten perustutkintojen perusteisissa on uudet yhteiset tutkinnon osat sekä muu kaikille perusteille yhteinen ammatillinen osaaminen.
- Kts.
http://www.oph.fi/reformintuki/tutkinnot/uudistuvat_tutkintojen_perusteet/valmisteilla

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen lähtökohtia

Tutkinnon muodostuminen esim. perustutkinnossa:

- **Ammatilliset tutkinnon osat**
 - Pakolliset tutkinnon osat
 - Osaamisalan pakolliset tutkinnon osat
 - Valinnaiset tutkinnon osat
 - Huom. Valinnainen tutkinnon osa voi olla
 - tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta,
 - korkeakouluopintoja,
 - yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia valmiuksia tukevia opintoja
- **Yhteiset tutkinnot osat/osa-alueet**
 - Pakolliset
 - Valinnaiset

Osaamisen tunnustaminen

Sovelletaan arviointia koskevia säädöksiä:

- Aiemmin hankitun osaamisen arvioinnissa sovelletaan
 - 53§ 1-3 mom. osaamisen arvioinnista
 - 54 § osaamisen arvioijista
 - 55§ arvioinnin tarkistamisesta ja oikaisusta
 - 56§ arvosanan korottamisesta
- Poikkeukset:
 - Jos aikaisemmin hankittua ammatillista osaamista arvioidaan ilman näyttöön osallistumista tällöin arvioijana 2 opettajaa tai koulutuksen järjestäjän edustajaa
 - Jos aiemmin hankittua osaamista tunnustetaan ilman osaamisen arviointia sovelletaan vain 56§

Osaamisen tunnistaminen

- Onko opiskelijalla aiemmin hankittua osaamista?
 - Onko toimivaltainen viranomainen arvioinut ja todentanut osaamisen?
 - Onko osaaminen voimassa olevien tutkinnon perusteiden mukaista?
-

Arvioitua ja todennettua osaamista, joka on voimassa olevien perusteiden mukaista

Koulutuksen järjestäjän tulee tunnustaa opiskelijan suorittamat

- voimassa olevien ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaiset tutkinnon osat tai yhteisten tutkinnon osien osat alueet sekä lukio-opinnot, korkeakouluopinnot tai muut toimivaltaisen viranomaisen arvioimat ja todentamat opinnot,
- jotka voidaan sisällyttää osaksi suoritettavaa tutkintoa siten kuin tutkinnon muodostumisesta pakollisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa **määrätään** ja mitä valinnaisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa **mahdollistetaan** ja henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa **sovitaan**.

Arvioitua ja todennettua osaamista, joka ei ole voimassa olevien perusteiden mukaista

Opiskelijalla on aiemmin suoritettuja tutkintoja, tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita taikka niitä sisällöllisesti vastaavia lukio-opintoja, korkeakouluopintoja tai muita toimivaltaisen viranomaisen arvioimia ja todentamia opintoja, jotka eivät kuitenkaan ole voimassa olevien ammatillisten tutkintojen perusteiden mukaisia

- Koulutuksen järjestäjä toimittaa opiskelijan toimittamat asiakirjat ja muut selvitykset osaamisen arvioijille sen arvioimiseksi:
 - Onko edellä mainittu osaaminen **ajantasaista**?
 - **Miltä osin osaaminen vastaa** suoritettavan tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita?
 - Niiltä osin kuin vastaa, tulee tunnustaa osaaminen

Osaamista, jota ei ole arvioitu ja todennettu

- Jos henkilökohtaistamisen yhteydessä todetaan, että opiskelijalla **on riittävästi** sellaista **aiempaa osaamista** (työkokemus, harrastuneisuus tai koulutus), jonka perusteella hän voi saada suoritetuksi tutkinnon osan tai osia tai yhteisten tutkinnon osien osa- alueita **ilman osaamisen hankkimista**, tulee opiskelija näiltä osin ohjata suoraan osoittamaan osaamisensa
 - Osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu
-

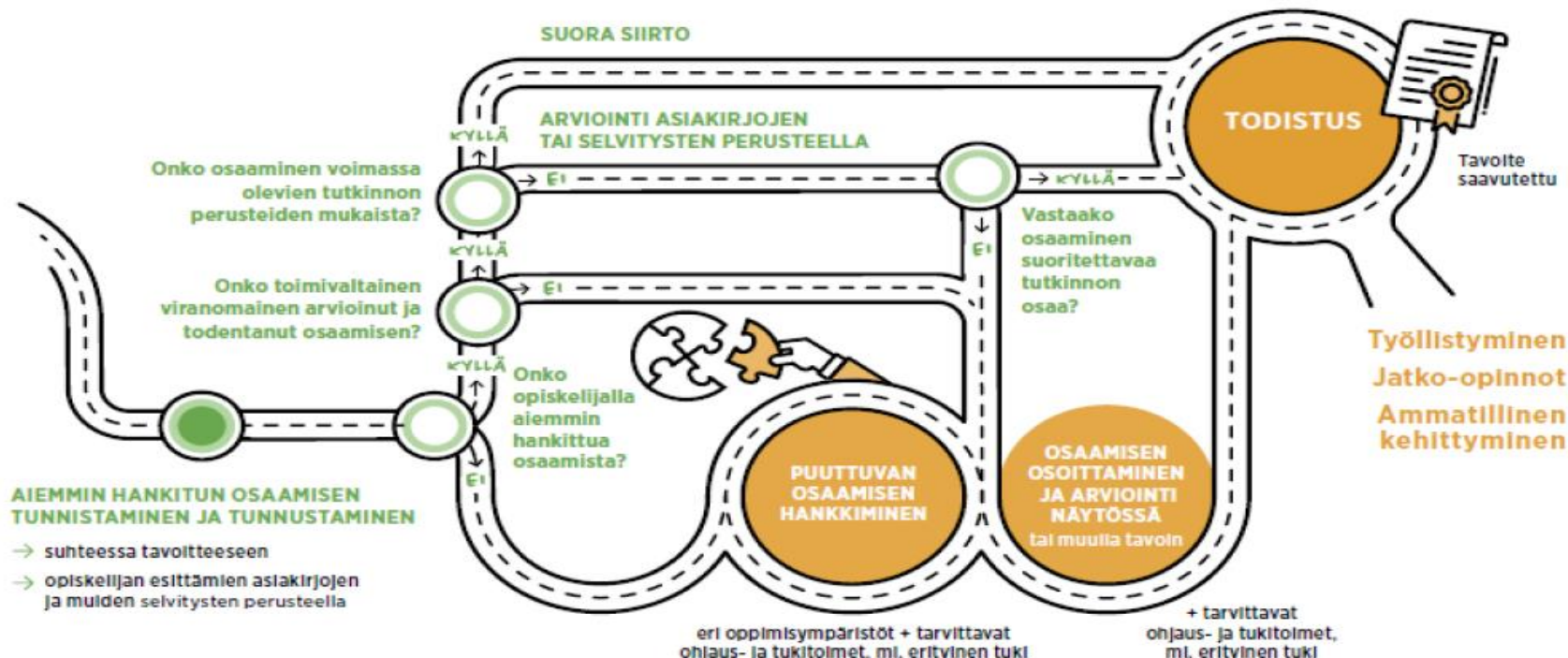
Henkilökohtaistaminen

→ OSAAMISEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN

→ OSAAMISEN HANKKIMINEN

→ OSAAMISEN OSOITTAMINEN

→ OSAAMISEN TODENTAMINEN

HOKS: laadinta, hyväksyminen, seuranta, päivitykset, urasuunnitelmat

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -ennakkokysymyksiä

- *Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen ammattitaito. Kuka tunnistaa ja tunnustaa?*
- *Miten varmistetaan opettajien osaaminen tunnistaa aiemman hankitun osaaminen?*
- *Onko opettajilla riittävä tieto /taito, mitä voidaan tunnistaa ja tunnustaa ?*
- *Kuinka taataan tasalaatuisuus ja oikeudenmukaisuus osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa? Esim. aiemmat amk- ja yliopistotutkinnot?*
- *Kuka tunnistaa ja tunnustaa? Kenellä oikeus päättää tunnustetaanko, meneekö näyttöön esim. yhteiset opinnot oppisopimusopiskelijoilla?*

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -vastauksia

Koulutuksen järjestäjä nimeää arvioijat

Arvioijalla tulee olla

- riittävä ammattitaito ja osaaminen arvioitavalla ammattialalla ja/tai suoritettavaan tutkintoon/tutkinnon osaan
- riittävä perehtyneisyys arviointiin (= perehdytetty)
- riittävä perehtyneisyys tutkinnon perusteisiin

- Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät kaksi arvioijaa (opettaja, työelämän edustaja)
- Jos aikaisemmin hankittua ammatillista osaamista arvioidaan ilman näyttöön osallistumista tällöin arvioijana 2 opettajaa tai koulutuksen järjestäjän edustajaa
- Perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden osaamisen arvioinnin toteuttaa ja arvioinnista päättää opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja.
- Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolain 27–29 §:ssä säädetään.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -ennakkokysymyksiä ja vastauksia

Miten varmistamme, että osaaminen tulee tunnistettua ja tunnustettua?

- **Koulutuksen järjestäjän tehtävänä** on selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämien asiakirjojen ja muun selvityksen perusteella
- Koulutuksen järjestäjä laatii osana laadunhallintajärjestelmäänsä suunnitelman osaamisen arvioinnin toteuttamisesta tutkinto- tai koulutuskohtaisesti
- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sisältyy henkilökohtaistamisen prosessiin ja se dokumentoidaan opiskelijan henkilökohtaiseen kehittämissuunnitelmaan HOKSiin

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -ennakkokysymyksiä ja vastauksia

Kuinka tunnustetaan aiempaa osaamista?

*Onko periaate sama kuin ennenkin, että osaamista voidaan tunnistaa osaksi tutkintoa ja näytön jälkeen tunnustetaan? Jos on näyttö ko. tutkinnon osasta niin sitten tunnustetaan ilman näyttöä? **Oleennaista vastaavuus, arviointi ja todennus***

*Kun tunnistetaan ja tunnustetaan osaamista yhteisiin tutkinnon osiin, täytyykö myös tämän osaamisen olla ajantasaista? **Kyllä***

Osaamisen tunnistamisen periaatteet ja erityisesti tilanteissa jos henkilöllä on aiemmin osoitettua osaamista tutkinnon osan sisältä, mutta ei koko tutkinnon osaa.

Ohjataan näyttöön, jossa osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -ennakkokysymyksiä ja vastauksia

Maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen?

Lisätietoja:

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/tutkintojen_tunnustaminen

Korkeakoulut ja oppilaitokset päättävät ulkomaisen tutkinnon antamasta jatko-opintokelpoisuudesta tai ulkomailla suoritettujen opintojen (hyväksilukemisesta) tunnustamisesta Suomessa suoritettavaan tutkintoon

Osaamistavoitteiden arvioinnin erilaisuus nuorten ja aikuisten välillä?

Kriteeriperustainen ja aina tutkinnon perusteiden mukainen arviointi

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -ennakkokysymyksiä ja vastauksia

Miten mukauttaminen ja poikkeaminen liittyvät tunnistamiseen ja tunnustamiseen?

- **Koskee vain perustutkintoja**
 - Koulutuksen järjestäjä tekee päätöksen erityisestä tuesta/vaativasta erityisestä tuesta, mukauttamisesta ja poikkeamisesta.
 - Erityisen tuen tarpeiden mukaiset järjestelyt suunnitellaan osana HOKSia
 - Erityisestä tuesta, mukauttamisesta ja poikkeamisesta päätetään erikseen ja yksilöllisesti (ml. tunnustaminen)
 - Tutkinnon perusteissa määrätään miltä osin arvioinnin mukauttaminen tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen ei ole mahdollista
-

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -ennakkokysymyksiä ja vastauksia

Ohjeet ja järjestelmät osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen

Miten voidaan ottaa huomioon ennakoitietoa osaamistarpeiden muutoksista ammattialoilla?

- **Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa (pt)**
- Lisätietoja: [Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi](#)

Saisiko tähän kehitettyä yhteiseen käyttöön sähköiset lomakkeet vaikkapa hankkeen puitteissa?

- **Ei ole tulossa lomakkeita osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen**

Tuleeko tarkempia ohjeita, miten tunnustetaan osaamista yhteisiin tutkinnon osiin, esim. lukiosta tai jos suorittanut jo aiemmin jonkin toisen ammatillisen perustutkinnon yms.?

Koska saadaan ohjeistus siitä mikä kurssi korvaa minkäkin?

Tulossa:

- **Opetushallituksen määräys osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista ja arvosanojen muuntamisesta. Kevät 2018.**

Kiitos!

- Palautekysely webinaarista- muistathan vastata!
- Parasta osaamista –verkostohanke
<http://blogit.jao.fi/parastaosaamista/>
- Twitter: @Posaaja_

Yhteystiedot tämän webinaarin osalta:

- Ulla Mäntykangas, ulla.mantykangas@oamk.fi
 - Päivi Kilja, paivi.kilja@oamk.fi
 - Hannu Korkala, hannu.korkala@oamk.fi
-